

Fèlix Millet, de negociant a Guinea a l'ensorrament del Palau

Catalanisme, mecenatge cultural i escàndols econòmics han caracteritzat el llegat d'un dels membres més representatius de la burgesia catalana

Fèlix Millet, en una imatge d'arxiu. | Elisenda Rosanas / ACN

Fèlix Millet i Tusell (Barcelona, 1935) ha mort aquest dijous a la residència de Cardedeu on ha viscut el tram final de la seva vida. Però el mite va començar a morir ja fa anys i en un dia que ja forma part de la història de la Catalunya recent. Va ser el 23 de juliol del 2009, que quedarà sempre fixat com la jornada en què va caure del pedestal un dels cognoms mítics de la **burguesia catalana**, la més representativa del lligam entre un sector de les famílies patrícies i l'activisme catalanista. El **registre policial** de la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música, presidida per **Fèlix Millet**, per ordre de la Fiscalia, va obrir la porta a un dels casos de corrupció més impactants dels darrers anys, el que es va conèixer com a cas Palau, pel desfalc de la institució i pels vincles amb el finançament irregular de CDC.

En pocs dies, mentre el símbol queia i era arrossegat pel fang, el personatge Millet vivia en pròpia carn el destí dels **caiguts en desgràcia** a l'alta societat. En unes hores, el buit i l'allunyament van substituir els aplaudiments i reconeixements de tota mena que havia acumulat al llarg de tota la vida. La caiguda de Millet va fer impossible l'homenatge que estava convocat just per a l'endemà, quan tenia previst anar a l'Ajuntament de Barcelona per recollir la **Medalla d'Or de la Ciutat** al Mèrit Cultural. Un guardó que havia estat aprovat, naturalment, per unanimitat. La sessió en honor al gran patrici es va haver de suspendre.

L'abril del 2019, el Tribunal Suprem va confirmar la **condemna** de l'Audiència de Barcelona a nou anys i vuit mesos de presó i multa de 4,1 milions d'euros, i la de 7 anys i 6 mesos de presó i multa

de 2,9 milions d'euros a la seva mà dreta, **Jordi Montull**. També va ratificar que havien de tornar 23 milions d'euros a les estructures de Palau (ConSORCI, Fundació i Associació) i que van desviar en profit propi.

El Suprem va confirmar també que va existir finançament irregular de CDC pel cas Palau, refermant el comís de 6,6 milions d'euros al partit pels beneficis obtinguts mitjançant tràfic d'influències. El juny passat, 11 anys després de l'esclat del cas, Millet entrava a la presó amb condemna ferma. D'aquesta manera queia una llosa sobre el **llegat** d'una de les nissagues més importants del país.

El nom Millet és indestriable de la història de l'**Orfeó Català**, una de les institucions culturals que van fer possible la represa de la Catalunya contemporània a finals del segle XIX, després de la Renaixença. Segurament va ser l'entitat més emblemàtica de la cruïlla que es va produir entre una nova classe dirigent i la represa cultural i lingüística. Una saga lligada a la figura del mestre de música **Lluís Millet i Pagès**. Del cas Palau es disposa d'una bibliografia i un aparell documental potent. L'evolució de la saga en el transcurs de la història dona moltes claus de com es desemboca en el personatge Fèlix Millet.

L'Orfeó Català s'ha de situar en el context de l'època, d'efervescència patriòtica i recuperació de la història, després dels anys del Romanticisme. Una època en què es va produir una eclosió de la música coral (que, en el cas de Catalunya, ja havia donat lloc als Cors de Clavé). L'Orfeó va ser un èxit social. Dels primers 37 socis fundadors va passar en pocs anys a superar els dos mil. La història de l'Orfeó Català es confondrà amb la del **catalanisme polític**, especialment en la seva versió més confessional i propera a la Lliga. Símbols d'aquests anys d'efervescència nacional seran El Cant de la Senyera, amb text de Joan Maragall i música de Lluís Millet. O la mateixa senyera símbol de l'Orfeó, beneïda pel bisbe de Vic, Josep Morgades, a Montserrat el 1896.

Millet i Maristany, el pare

L'altra gran figura de la família és **Fèlix Millet i Maristany**, pare del saquejador del Palau. Compartia la ideologia nacionalista familiar i les inquietuds culturals, però era més prosaic que líric: es va decantar per les activitats empresarials. Dirigent de la Federació de Joves Cristians de Catalunya (FEJOC) durant els anys de la República, va patir les contradiccions de molts burgesos catòlics i catalanistes. L'esclat de la **Guerra Civil** va suposar un trasbals per als Millet, que van témer els atacs de grups incontrolats. Fèlix Millet va demanar protecció al conseller de Cultura, Ventura Gassol, que li va facilitar que embarqués rumb a Marsella, des d'on es va traslladar a Trieste, a la costa de l'Adriàtic.

Millet tenia el tret característic de bona part de la saga: una vivor que els feia espavilats per tot tipus de negocis. S'havia casat als anys vint amb **Montserrat Tusell**, filla de l'industrial acabalat Xavier Tusell Gost, que dirigia Fàbricas Reunidas de Cauchos y Apósitos (Fracsa), i alhora presidia l'asseguradora Barcelona. En tots dos àmbits, el gendre hi va penetrar amb força. Així que va poder, va tornar a la península i va entrar en zona franquista. Es va convertir així en un català de Burgos, establint-se un temps a Sevilla, on va arribar com a delegat de Generalitat. Va ser també un gran mecenes i un protector de nombroses activitats catalanistes.

Plàtans, cacau i saxo a Guinea

A la seva mort, el 1967, va deixar cinc fills, tot i que el lideratge efectiu de la família va passar al seu fill Fèlix Millet i Tusell. Joan i Xavier, que eren els més grans, van dirigir els seus interessos cap al negoci d'assegurances i el Banco Vitalicio.

I Fèlix Millet? Acabats els seus estudis d'enginyeria tècnica, el pare va decidir enviar-lo a Guinea Equatorial. No era un cas aïllat en aquells anys, on algunes famílies de l'alta societat havien fet arrels -sobretot econòmiques- a la que era una colònia espanyola. La magnífica **exposició "Ikunde"** que es va poder veure al Museu Etnològic ho contextualitza molt bé. Sobre alguns detalls de la història de Guinea Equatorial i la relació amb Espanya podeu consultar aquí. Sobre el desgavell de la

---

política espanyola a l'excolònia és útil aquest estudi del professor José Luis Rodríguez Jiménez.

El pare de Fèlix Millet havia establert negocis a **Guinea Equatorial** i el futur president del Palau va passar uns anys allí i va ser gerent de la Companyia Agrícola i Industrial de Fernando Poo (CAIFER). El 1968, Guinea va assolir la independència després d'un referèndum i les relacions amb Espanya van entrar en crisi.

L'estada a Guinea Equatorial va donar temps per a tot, també per a moments d'esplai. No tot havien de ser els negocis. Aficionat a les nits de Bata, va impulsar la creació d'un grup de saxo, anomenat **Banana Boys**, que va tenir cert èxit a la colònia. Després de la independència, però, Millet, com molts altres colons, va haver de tornar a la metròpoli. Qui va prendre el poder a Guinea va ser **Francisco Macías**, que era el més nacionalista i antiespanyol dels joves dirigents guineans.

L'**experiència africana** li devia resultar de **profit** al jove Fèlix Millet, ja que de seguida va entrar a l'IESE a culminar la seva formació com a directiu d'empreses. La seva primera aventura emprenedora, però, no va anar del tot bé i ja apuntava maneres.

Una primera estada a la presó

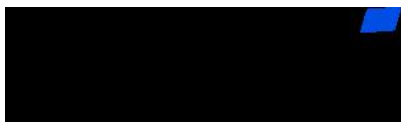
Molt **abans de l'esclat del cas Palau**, Millet va conèixer la presó. L'any 1983 va ser acusat d'estafa per la seva gestió de la inversora immobiliària **Renta Catalana**. Només hi va estar unes setmanes, condemnat per imprudència administrativa i falsedat documental després de la denúncia d'un grup d'accionistes. En aquest cas hi van ser processats també dos altres noms il·lustres de la burgesia: Joaquim Molins i Josep Maria Trias de Bes, però aquests foren absolts. Finalment, un nou judici va absoldre Millet d'estafa, però no pas de **falsedat i d'imprudència**, amb la sentència de **dos mesos de presó** i multa de 30.000 pessetes.

El cert és que la "relliscada" de Renta Catalana no va ser cap entrebanc en l'ascens de Millet a l'escalafó patrici de Barcelona. El 1978 havia estat elegit **president de l'Orfeó Català**, un càrrec que semblava destinat a la família, com si d'una dinastia es tractés. I només un any després de trepitjar la Model ja es va posar al davant del consorci d'administracions que gestionaria el Palau. L'any 1990, es va crear la **Fundació Orfeó Català-Palau de la Música**.

Millet, potser més encara que el seu pare, es va convertir en un dels pocs **omnipresents** en tots els organismes imaginables. Gairebé no hi havia guardó que se li resistís: el grup de dones empresàries Set li va concedir la distinció "**Ciudadà que ens honora**", va obtenir la Creu de Sant Jordi, La Clau de Barcelona, el títol de Senyor de Barcelona i la Creu d'Or de l'Associació Espanyola de Foment Europeu. I càrrecs i més càrrecs: president de Bankpime, d'Agrupació Mútua, vicepresident tercer de la Fundació del Barça, patró de la Fundació Pau Casals, Cavaller de l'Orde d'Isabel la Catòlica... Diuen que només un objectiu cobejat se li va fer inaccessible: el Príncep d'Astúries de les Arts.

Una altra de les entitats presidides per ell en la que va esclatar una forta crisi va ser l'**Agrupació Mútua**, però val a dir que havia entrat en turbulències molt abans que Millet entrés a la presidència, que va ocupar durant tres anys (2006-2009), després d'una gestió arriscada per part de diversos consellers delegats que van apostar per inversions costoses que no es van poder mantenir. Tot i així, Millet va estar al capdavant de la mútua fins l'esclat del cas Palau. Agrupació Mútua va acabar sent adquirida per la francesa Crédit Mutuel.

De cara al negoci i pocs escrúpols

Millet va saber teixir **complicitats** amb tothom. Va demostrar també no tenir manies a l'hora d'aconseguir ajudes de les institucions. Una de les aliances que va sorprendre més va ser la que va fer amb José María Aznar quan aquest era president del govern. Per molts altres exponents del catalanisme, que consideraven Millet com un dels seus, algunes decisions del president del Palau van deixar-los estabornits. Quasi ningú no sospitava. Potser **Albert Manent** era dels pocs que, en els cercles del pujolisme cultural, es malfiava de la seva manera de fer.

El cert és que quan **José María Aznar** va crear una filial de la fundació FAES a Catalunya, l'Institut Catalunya Futur, Millet es va avenir a entrar al patronat. Per ell, tot era molt senzill: el projecte d'ampliació del Palau de la Música requeria de sòlids suports econòmics i necessitava el suport del ministeri espanyol de Cultura. I el va obtenir en forma de quinze milions d'euros.

Una frase de Millet es va fer famosa perquè explica molt bé l'entramat de les bones famílies del país: "**Som uns quatre-cents, i sempre som els mateixos**". Millet va ser un cas molt elaborat del que es podria anomenar la transversalitat de l'amiguisme, i que ajuda a entendre els lligams, alguns insospitats, que s'estableixen en les llotges del patriciat. Un dels noms que simbolitza això és Rosa Garicano, figura important de l'estructura del Palau com a directora general.

La història del saqueig del Palau és incomprendible sense conèixer la història llunyana i la recent de Catalunya, i els molts anys de règims i hegemònies polítiques sense contrapesos. Al fet de ser una peça clau en el **finançament irregular de CDC**, Millet va afegir a l'aventura viscuda al Palau aquells anys un estil caciquil i uns excessos que només donen la sensació d'impunitat. Això va generar irregularitats a dojo i episodis de sultà oriental, anècdotes enmig del gran robatori, com els 164.269 euros que la sentència de l'Audiència acreditada que va ser espoliada del Palau per pagar el casament de dues filles seves.

La figura de Fèlix Millet va esmoreir la dels altres germans, el més conegut dels quals va ser **Xavier Millet**, que va tenir un pas efímer per la política, com a candidat a l'alcaldia de Barcelona per CiU en les eleccions del 1979. Un altre, Joan, va ser membre del consell de Banca Catalana. Però cap d'ells, per molt que s'hi esforcés, podia competir amb el seu germà Fèlix a l'hora de moure's amb habilitat pels **centres de poder**. Tampoc podien sospitar, ni ells ni ningú, que en els interiors del Palau, Millet havia creat un monstre que engoliria el personatge i destruiria el panteó familiar.